

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu  ese de doua ori pe septemana: joi  a si Duminic  a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. d. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 108. ANULU XI.

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl.  era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si trei sitraine pe anu 12 li pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Sabiu, in 28 Novembre 1863.

Inseratele se platescu pentru inteia  ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru  doua  ora cu 5 1/2 cr.   pentru a trei  a repetire cu 3 1/2 cr. y.

Cause transsilvane

in senatulu imperialu.

Senatulu imperialu pe la capetulu sesiunii sele din anulul acest  a se pare ca va in fine a d  a si Transsilvaniloru ocaziune de a-si espune p  asurile inaintea reprezentantiei imperiului. „Herm. Ztg.“ etc. intr'unu telegramu propriu din 7 Dec. c. n. ne spune, ca 'n siedinti  a din 6 Dec. a casei ablegatiloru s'a luat la desbatere bugetulu Cancellariei aulice transsilvane; ca Negruti u a propusu a se accord  a preotimiei greco-catolice din Transsilvani  a unu ajutoriu de 30,000 f., din cari sa se 'mpartasi  esca si Protopopii (Archidiaconii); ca Pope  a propune a se consider  a preotimea greco-orientala in modu corespondiatoriu, si ajutoriulu preliminaru a-lu urc  a dela 25,000 la 60,000 f. Totu Pope  a pled  a pentru infiintarea unei academii de drepturi pentru natiunea rom  ana, d  eca nu s'aru prefer  i contopirea academiiloru de drepturi din Sabiu si din Clusiu intr'un  a paritetica. In fine iara propune Negruti u: a se acord  a unu contribu tu anualu de 3000 f. pentru infiintarea si sustinerea unui institutu pedagogicu in Blasiu. T  ote propunerile suntu sprijinite si se dau comitetulu de finantie spre pertractare si relatiunare la tempulu seu.

Suntemu cu viua nerabdare la intregulu contestu alu ambeloru cuvent  ari; dar si p  ana atunci nu potemu a nu gra  a ambeloru cleruri romanesci din Tranni  a la castigarea imbunatatiriloru cerute de laudatii DD. ablegati. On  ore Parintelui Canonicu Negruti u! On  ore Parintelui Protosingelu Pope  a! Ambii s'au petrunsu de adeveratele trebuntie ale cleruriloru sele respective; ambii au canoscutu cu deseversire, ca unulu din factorii principali la radicarea natiunii n  ostre, precum la t  ote pop  orele culte din lume, asi  a si la noi este preotimea; au canoscutu, ca imbunatatindu-se s  ortea ei c  ea pana acum — mai cu s  ema la clerulu orientalu — intr'adeveru deplorabila, se va radica totdeodata si s  ortea natiunii si ea se va apropi  a din ce in ce de maret  a t  inta de cultura, la care e chiamata prin bogatele daruri ale naturei sele spirituale.

Sa trecemu in sa preste propunerile aduse in fav  orea cleruriloru, cu care amu pot  e dice ca propunatori, ca membri ai acestoru cleruri, erau datori; si sa remanemu numai prelunga partea curatu nationale   propuneriloru. Atunci trebue sa repetimu dis  a n  ostra de mai susu: on  ore Parintelui Protosingelu Pope  a! D  eca in dilele trecute D. Bariti u s'a 'ntrepusu cu at  at  a catdura pentru usiurarea sortei materiale a locuitoriloru transsilvani in genere, si prin acest  a si a seceratu, suntemu siguri, complacerea si aplausulu tuturoru concetateniloru nostri: acum parint. Pope  a starniesce pelenga u  na din cele mai principale imbunatatiri spirituale ale tierei. In adinsu dicemu: ale Tierei, si nu numai ale Rom  aniloru, c  aei precum toldeun  a, asi  a si de astadata credemu, ca ce e dreptu, si numai ce e dreptu pot  e fi spre multiamirea tuturoru filoru Tranniei. Amu pot  e accentu  a bucuri  a, ce o simtimu audindu pronunciandu se in Senatulul imperialu, cu privire la ac  esta cauza totu principiulu ac  el  a, pentru care luptaramu si noi in Nrulu 104 alu acestai divariu: c  a a d  eca, ori sa se faca un  a academia pentru t  ota tier  a, ori apoi, d  eca statulu sustine o academia magiara si un  a germana: la t  ota 'ntemplarea sa se 'nfiintieze si un  a roman  esca.

Propunerile, precumu amintiramu mai susu, s'au predatu comitetulu de finantie pentru preconsultare si relatiunare. Nu scim d  eca se voru aduce ele la ordinea dilei in sa sesiunea ac  est  a a senatulu imperialu, ale c  arui dile se paru a fi numcrate; la t  ota 'ntemplarea in sa credemu, ca ele voru afl  a spriginire cald  orsa in inaltulu corpu reprezentativu alu Monarchiei; c  aei acumu mai multu d  ec  atu ori c  andu alta data

e tempulu a demonstr  a Rom  ani'oru si Tranniei; ca e unu ce mare, unu ce sublimu, a t  ine de totalitatea imperiului.

Inainte de t  ote in sa credemu, ca ablegatii transsilvani, ori c  atu de diferite sa fia parerile si a piratiunile loru politice, se voru un  i cu totii intr'unu sufletu a sprigin  i propunerile amintitiloru ablegati, si voru doved  i prin facta, ca credu in maxim  a cea necontestabila: ca afl  andu-se bine unu membru alu corpulu, totu corpu casciga, si ca din contra, patimindu unu membru, totu corpu languediesce!

Dela senatulu imperialu.

In siedinti  a 51. a casei ablegatiloru (din 18/30 Novembre, sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia Minisfri Lasser, Mecsery, Hein, capulu de sectiune Kalchberg si consiliarii ministeriali Gobbi si Schmid) interpel  a Re ch b a u e r pre presedintele comitetulu pentru legea de reuniuni: ca ce e caus  a, de proiectiulu de lege pentru reuniuni si adun  ari in ca nu s'a substernutu casei? c  aei pe c  andu in t  ota Germani  a se facu manifestatiuni simpatice pentru Schleswig—Holstein, numai in Austri  a poporul in ca nu e ertatu de a manifest  a dorintiele si simtiemintele sele; ei cu t  ote ca traimu in constitutionalismu, totusi st  amu sub legile absolutismulu in ac  esta privintia. M  uhlfeld c  a presedintele comitetulu respectivu escusa amanarea de p  ana acumu cu aceea, ca multi din membrii comitetulu pentru legea de reuniuni suntu totu deodata si membri ai comitetulu de finantie, in care au fostu ocupati p  ana acumu ne'ntreruptu; promite in sa, ca c  atu mai curendu proiectulu ac  el  a se va substernu. Desbaterea escata asup  a acestui punctu: ca a d  eca sa se puna comitetulu terminu anumitu ori nu? se incheia cu aceea, ca sa nu i se puna terminu, ci elu sa substerna proiectulu amintitu c  atu va pot  e mai curendu. Dupa aceea se trece la ordinea dilei si se continua desbaterea asup  a cestinei drumulu de feru dela Leopole la Cernautiu. Numai d  oua modific  ari, respective adangeri se facu la proiectulu comitetulu, si a d  eca: 1) se otarese la propunerea lui P o c h e, ca t  ote proiectele si planurile in ca inainte de inceperea cladirei sa se substerna regimulu spre aprobare, si preste totu sa se urmeze dupa legea concessiunii d umuriloru de feru in Austri  a; 2) se priimesce propunerea lui S t e f f e n s: ca totu ferulu, ce va fi de lipsa, sa se traga din tier  a — Monarchia — in sa si, in sa nu pe totu tempulu concessiun  arei (90 de ani), ci numai pentru intocmirea cea d'ant  au.

In siedinti  a 52. a casei ablegatiloru (din 1 Dec. 19 Nov. pres. diulu ordinariu, fiindu de fatia ministrii Plener, Lasser si Hein) aducu mai ant  au Dr. Zybliekiewicz si alti 24 consoti o interpellatiune in privintia emisulu ministeriulu de justitia din 19 Octobru 1860 privitoru la securitatea Austriaciloru fatia cu strainii.

La ordinea dilei e desbaterea asup  a venitulu salineloru. Referintele Kirchmayr. Ablegatulu Schuller din Tranni  a doresce a se aspu ne in raportulu comitetulu si trebuntia de a se urc  a esportulu sarei din Tranni  a, spre care scopu in sa e de lipsa imbunatatirea drumuriloru si cu deosebire cladirea unui drumu de feru. Br. Riese-Stallburg r  oga pre Ministrulu de finantie, sa conc  eda unoru deputati de incredere o aruncatura de ochi asup  a domeneloru statulu si anume si asup  a salineloru, la care rogare ministrulu de finantie nu respunde.

Apoi se 'ncuviintie  a f  ara desbatere,
1) speele ordinarie de 7,559,986 f. si straordinare 244,542 f.
2) venitulu — — — — 48,987,194 f.

Comitetulu mai propune unele imbunatatiri, intre care si eliberarea negociului de sare.

Alu doilea obiectu de desbatere suntu veniturile din tabacu; acelea facu 72,096,952 f., eara spesele 34,849,669 f. Ambele posturi se incuviatiéza. Comitetulu propune si aici mai multe imbunatatiri.

Alu treilea obiectu e reportulu comitetului de finantie despre administratiunea generala a caselor. Referinte Kaisersfeld. Pentru spese de manipulatiune s. a. se acordéza 165,000 f.

- 2) pentru perderi din monete si politie 1,678,246 f.,
- 3) spese feliurite 377,760 f.; — spese extraordinare
- 1) rescumpararea vamei rifului Schelde 115,365 f.
- 2) pentru monumentulu lui Eugeniu de Savoy'a 120,000
- 3) pentru monumentulu lui Schwarzenberg 66,060 f.

Alu patrulea obiectu alu ordinei dilei e urearea lefeloru amploiatiloru de judecatoria. Pentru oficialii de conceptu se proiectéza accrescaminte de câte 150 f. pe anu, prin care s'aru urea spesele ministeriului de justitia cu 313,425 f. In contra vorbescu numai Skene, apoi ministrulu de finantie in numele ministeriului intregu; pentru proiectu suntu: Giskra, Herbst, Aichenegg, Bemel, Kaiser si ministrulu de justitia; proiectulu comitetului se priimesce cu 69 contra 47 voturi, — ear pentru adjuncti de preture, ce suntu judecatori, se proiectara din partea comitetului adause de câte 300 f. pe anu, prin ceea ce apoi se urca spesele ministeriului de justitia cu 143,300 f.

Sie dinta 53 a casei ablegatiloru din 20 Nov. (sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia ministrii Hein si Berger, apoi capulu de sectiune Mitis si Contreadmiralulu Wissiak) e ca ordinea dilei mai antaiu continuarea bugetului pentru ministeriulu de justitia. Positiunile lui singulare suntu:

- 1) Pentru directiune 209,291²/₃ f.
- 2) „ curtea apelativa 359,777 f.
- 3) „ justitia in tierile de corona 8,531,432 f.
- 4) „ cladiri noue pe sem'a justitiei 70,023 f.
- 5) urearea lefiloru (vedisiedinti'a de eri.)

Ca totulu dar pentru justitia pentru periodulu de 14 luni 9,478,969 f. Se incuviatiéza.

In privintia drumului de feru transilvanu scirea cea mai noua e aceea, ca 'n siedinti'a din 3 Dec. a casei ablegatiloru dise vicepres. Conradu Schmidt ca 'n afacerea acest'a densulu nu se póte multiam cu aceea; ca ea sa remana o dorintia, ci trebuie sa spere cu confidentia, ca cestiunea acés'ta inca 'n sesiunea de fatia sa tréca din cuventu in fapta. La care raspunde br. de Kalchberg: ca regimulu e convinsu, ca Austri'a numai asiá va remane potere mare, déca-si va duce liniile drumului de feru pâna la mări; (Dór la Timisiu ori la Turnu-Rosiu e marea? Red.) de aceea cestiunea drumului de feru transilvanu a devenitu in adeveru o cestiune a imperiului; regimulu 'ndreptatu atentiunea sea cu totdeadinsulu asup'a acestei afaceri, si densulu crede ca póte promite, ca inca 'n sesiunea de fatia se va predá casei opropositiune in acés'ta privintia. Cuventulu e 'nsotitu de applause.

Din Banatu.

Multu stimatê Domnule Redactoru! In fói'a nóstra publica „Concordi'a“ Nr. 93—240 supt rubricelê „Scótele nóstre populare“ si „ceva despre starea seminarului gr. cat. centrale din Vien'a“ cetindu amu datu prestê nesce idei sên pareri ale respectiviloru corespundinti, care cu subscribulu le socotu a fi in óre care privintia false si prin urmare nepractice, si apoi dorindu cá nimic'a falsu sa nu prinda radacine in sinulu natiunei nóstre: me rogu Dle Redactoru! sa faci bunatate de a dá locu in colónele multu stimatului nostru Telegrafu reflecsiunileru mele, care nu au pretensiunea de a fi ele infalibile, neratacítore, ci au ardórea aceea nevinovata si derépta, care se va aretá mai in josu.

Se vedemu! Suptu rubric'a cea mai d'antaiu se propune eliminarea alfabetului chirilicu din scótele romanesci, pentru ca acestu alfabetu e greu de invetiálu si mai vertosu pentru ca de cetirea, cu densulu nu va avé copilulu in vietia „nici unu folosu, cáci alfabetulu acest'a e inca acum esilatu, „iéra pre candu va cresce generatiunea venitoria, numai din poveste se voru canósce scrisorile romanesci cele cu slove „chirilice, care la tóta templarea voru fi de interesu numai „pentru literati nostri cei ce voru fi voindu a se cuprinde cu

„studiile critice asup'a literaturii vechi a Romániloru. Deci „daca copilulu ajungendu la etate va voii a se pregati pentru serutarea literaturii vechi, atunci elu prin o tabula „ce-i vá splicá sunetele sloveloru, va poté ceti cártile vechi „si se va folosi de acea tabula cá de chei'a hierogrifeloru „s. a. s. a.

Oieptulu acest'a, dica cine ce va vrea, e insemnatoriu; si cu tóte ca toti adeveratii fii ai natiunei mai voimu literelê decátu decátu slovele: totusi elu cere cá barbatii competinti, si mai alesu auctoritatile nóstre literarie din Sabiiu si din Aradu sa-i dé mai multa atentiune si sa desbata seriosu si cu maturitate despre urmatórelê:

1. Óre devenit'amu intru adeveru la acelu de comunu doritu tempu, cá sa nu mai fia de lipsa si de folosu propunerea sloveloru chirilice in scótele nóstre? Si déca amu devenitu,

2. Cine va cantá de acum inainte din cártile besericesci in beserica si in parochia, pâna cându ele voru fi totu numai cu slove chirilice tiparite? dóra nu se va comandá si pentru atari templári totu numai tabul'a hierogrifica?

3. Cum va corespunde preotimea de acum inainte cu Protopopii si Episcopii sei, si anume preotii cari nu ar sci scrie cu slove chirilice si totu nu li ar fi iertatu a scrie cu de altele, si cumu voru intielege acci preoti cerculariele cu slove chirilice scrise? *)

4. Cumu voru poté ceti copiii scolari, candu voru ajunge la etatea barbatiei, au si mai incóce, acele cárti romanesci de comunu folosítore, care pentru cá sa poata strabate in tóte laturele si clasele Romanimeii s'au tiparitu si dela tempulu re'nvierii litereloru romane pâna astadi, ba se tiparescu si acum si se voru mai tipari inca unu tempu cu form'a de scriere la tóta Romanimeea mai bine cunoscuta, adeca cu asiá numit'a chirilica? D. Corespundinte alu „Concordiei“ déca va vrea sa cumpanésca si sa examine mai afundu si dn firu in peru propunerea sea, credemu cá va afla-o nepracticabila.

Déca nemuritoriu nostru poetu si literatoru Andreiu Muresianu aflá de bine a-si publicá poesiele sale cu litere chirilice civile chiaru in tempulu esilareii acestoru literê (1862), asiá si cu atátu mai vertosu cartile de interesu istoricu, nationalu, religunariu si moralu, cumu e si istoriór'a bisericésca politico-nationala a Romániloru prestê totu, dar mai alesu a Banatianiloru anuciata a dóu'a óra in „Telegr. rom. Nr. 1. a. c. s. a. s. a. se potu inca unu tempu tipari cu literile chirilice civile cele de comunu cunoscute; si noi credemu cá pâna atunci pâna candu literatur'a romanésca va prinde radacine bune in tóte partile romanimeii si se voru familiarisá cu ea si cele mai de josu clase ale poporului. Pro atunci credemu cá spiritulu tempului va deschide litereloru nóstre strabune si usiele altariului si voru fi ele singure conducátórelê Romániloru la lumin'a sciintieloru si a adeverului.

Mai multe amu avea de a vorbi, intre cari si despre originea litereloru chirilice, dar le lasámu acestea tóte pre alta data. Literelê romane suntu a le nóstre, . . . nu ni le va mai luá nime in lume, ci alte lucruri ne lipsescu, care le scimu cei mai multi si le asteptámu dela venitoriu si dela energiós'a, intielépt'a si armonic'a lucrare a Romániloru. Fia cá acés'ta armonia sa nu se conturbe prin spiritulu de partita si de proselitismu, care multu a stricatu intereseloru nóstre celoru mai inalte si apoi si acum din nou s'a incinsu prin Banatu.

Subt rubric'a cealalta dice D. Corespundinte (Unu calatorin) „ca in limb'a nóstra romanésca nu se afla neci a sut'a parte de cuvinte slavice din câte de acestea se afla in limb'a mag. 'Ti stimezu, Domnule! zelulu care vediu ea-lu ai cátra dulcea nóstra natiune si limba, dara mi yci iertá a indereptá acés'ta parere smintita spunendu-ti cum ea multu mai multe vorbe de origine slavica se afla in limb'a nóstra romanésca, de cátu in cea magiara. Adeverulu acest'a e recunoscutu si pâna acum de literatii nostri si-lu va lamuri si mai bine, cându va esi la lumina vorbariulu care se lucra in Banatu si care va cuprinde in sine elementulu slavicu in limb'a romanésca si elementulu romanu in limbele de origine slavica. Insa acestu opusculu literariu nu credemu cá va poté fi mai ferice cá mai susu mentionat'a istorióra prea interesanta, carea mai de doi ani sta — cum amu dice — nedesghiata de caldurosulu abure alu mieloru de nationalisti de prin toate partile Romanimeii, ceea ce cu câte cátiya cruceri, cari te miri pre ce-i lapeda ar poté-o (aceia istorióra) usioru scóte la lumina. Dumnedieule, pâna candu atát'a ne-

*) Argumentulu acest'a nu mi se pare deslulu de cumpanitoriu pentru hópa acés'ta aru fi elu leacu. Red.)

pasare la Români, înca și la cei mai buni și mai avuți — de literatură și cultură lor?!

Acést'a o însemnau aci într'alte și din aceea cauză, că sa nu alunece cineva a crede, cum ea prealins'a istoria, nefiindu amintita și ea de D. Iosifu Vulcanu în „Concordia“ Nr. 81 a. c. sub rubrică „Nepasarea publicului“, va fi dora avendu vre-o sorte mai ferice de câtu opurile acolo mentiu-nale.

Din Bucovin'a înregistrăm două scrieri. Un'a ca școlile populare suntu în creștere, urcându-se numărul lor la 112, pécandu în anul trecut erau numai 99; s'au înfiintiatu dara școle noue 22, care însă, după „Bucovin'a“ pățimescu de puțin'a erudițiune și aptitate a 'nvetiatoriloru. — Alt'a, ca de aci 'ncolo, după decisiunea senatului imp.; Evreiloru se da voia a cumperă case și mosii în capital'a Cernautiu, — o lege acést'a, ce va fi de însemnate urmări nu numai pentru capitala, ci pentru tot'a țier'a.

Lucrurile din Croați'a.

Ce rezultate practice voru fi avutu conferințele din urmă ale comitiloru supremi croato-slavoni adunati la Cancellari'a loru aulică din Viena, nu s'a publicatu prin diuare, și se pôte, că rezultatele sa nu fia trecut prest'e marginele unei simple contielegeri verbale; foile din Viena însă, și cu deosebire „Presse“ profetiește cu unu felu de satisfaciune, că persónele înalte adunate la aceste conferințe voru poté istorisá în patri'a loru, ca partid'a legii fundamentale din Februaru crește pe di ce merge, de si 'necetu, dar siguru, și ca din contra partidele, ce portara vorb'a în diet'a din 1861, scadu și se nimicescu de totu. Ba se da cu socotéla, ca partid'a constituțiunei din Februaru, séu mai oblu: partid'a tramiterei la senatulu imperialu atât'a e de mare și de tare, încátu la cea mai de aprópe sesiune a senatului imperialu voru luá parte și ablegatii croato-slavoni. Acést'a străformare în opiniunea Croațiloru are, dice fói'a numita, de a se computá parte mare intrárei Transilvaniloru în senatulu imperialu, apoi convicțiunei despre nimicitea ideiloru escentrice despre unu imperiu mare slavicu la médiadi; dar parte mare sa fia contribuitu la ea și unu cerculariu emisu în un'a trecută decátra Mitropolitulu Haulik, prin care acést'a provóca clerulu seu a conlocrá pentru ide'a alegerei și mergerei la senatulu imperialu.

De se va adevéri prin fapta, ceace spera regimulu și cu elu toti partinitoril constituțiunei imperiale; decá adica se voru induplecá și Croato — Slavonii de a tramite ablegatii sei la senatulu imperialu, atunci partid'a unionist'ica a perdutu și a dón'a bastiune, și cetatiu'ia, ce se tine de trei ani cu atât'a cerbicia, ni se pare ea va trebui sa se predea. Dar pôte nici ea va acceptá până atunci.

Varietati și noutati de di.

(Darul imperatésu.) Maies'tátile Sele Imperatulu Ferdinandu și Imperatés'a Mari'a Anna au daruitu pentru repararea și intocmirea bisericei rom. cat. din Sabiu 500 f.

(Filantropia). Maies't. Sea Imperatés'a Carolin'a August'a a contribuitu la fondulu pentru cladirea unui institutu de educatiune și grijirea bolnaviloru în Sabiu 1000 f.

Marele — Duce Constantinu împreuna cu sot'ia și suita numerosa fura în 20 Noiembrie la dincéulu de despártire la Mai. Sea, și în 21 Nov. plecá din Viena cátra Monaco și Stuttgart.

Manifestatiunile Germaniloru pentru Schleswig — Holsteiu crescú pe di ce merge, în tote orásiele și orásielile se forméza comitete, se aduna bani se culegu subscripțiuni, Vomu vedé, de voru ajunge Germanii de asta datá și pân' la fapta, — ori voru remané și acumu, precumu i-anu pomenitu, numai pelánga vorbe bune și frumoase.

Sesiunea senatului imperialu se aude ca se va terminá în 19 Decembre, și diet'a transsilvana se va redeschide cam pe la 15 Ianuaru e. n.

Pentru statistica Moldovei, ce o-a compus, a priimitu dragómanulu alu doilea alu agentiei din Iasi, d. Körnbach dela Mai. Sea Imperatulu medal'ia cea mare de aur pentru arte și sciinție.

În favórea Schleswig — Holsteiu ulu i'erá sa se faca de curendu în Viena o demonstratiune maréla prin o adunare de poporu. Direcțiunea de polita însă nu permise, a se face acést'a adunare; căci fiindu Viena capital'a unei monarchii cu multe nationalitati și multe limbi, ear demonstratiunea proiectata gonidu interese numai germane, aru produce nemulțamire în nationalitatile celelalte negermane.

Buciumulu „de unu tempu încóce în toti numerii sei aduce sub rubric'a „Bibliografia“ cónsemnarea foiloru romanesci din Austri'a, și le recomanda cititoriloru sei. Suntemu datori din parte-ne, a mulțami „Buciumulu“, pentru acést'a manifestatiune simpatica pentru noi, cu atât'a mai verțosu, căci ea urmă din propriulu indemnu

alu on. redactiuni și căci ne e unu testimoniu prea invederatu de viuulu interesu, ce-lu au fratii de dincolo pentru vict'ia noastră spirituala. Amu dori numai, că sa se adauge la foile de dincóce și „Organulu pedagogicu“, care ese 'n brosiure lunarie și aduce multu materialu pretiosu din sfer'a instructiunei și a educatiunei.

(Statiuni de telegrafia.) În Sighisórá, M. Vásárhely și Reghimulu saseseu s'an înfiintiatu statii de telegrafia. Depesio private se espedéza în zilele septemánei și la serbatori dela 9 pân' la 12 nainte, și dela 2 pân'a la 7 óre după amédi; ear domineca dela 8 pân'a la 9 nainte, și dela 2 pân'a la 5 după amédi.

Prospectu politicu.

Politica e cá și tempulu: acumu mai seninu, acumu mai tulbure.

În urmă cuventárei de tronul lui Napoleonu mai tot'a lumea erá entusiasmata de ideea congressului, pân'a cându nu veni cabinetulu englesu sa o obóre dela înaltínea ei cea d'antáiu, carei se asociara respunsurile neprecise din partea Austriei și Prussiei. Relatiunile intime, ce erau între cabinetele, au începutu în urmă cu acestoru impregiurári a se schimbá, și adine imputernicescu scirile din Parisu a comunicá recéla, ce au intratu între cabinetulu din Parisu și celu din Viena. O corespondintia a Ostd. Post din Parisu spune, ca Drouyu de Lhuys în comitiv'a dela depes'ia circularia tramisa cátra ambasad'a din Viena în privinti'a objectelor pertractande în fiitorulu congressu, și esprima parereá de reu, ca s'au insielatu în sperantiile, ce le punea în cabinetulu austriacu. În Paris aru fi ómenii tari în presupunerea, ca Austri'a aru fi intielésa în punctulu congressului cu Angli'a.

Din multe párti s'au aseptatu o programa fixata, din care sa se póta sci lamuritu, ce este de a se pertractá la congressu. Ministru Francesiloru inse replica, ca imperatulu Napoleonu cá celu mai teneru dintre Soverani nu au vrutu sa ia asupra-si rolulu de decidatoriu, „dar, continua acelu ministru în o depes'ia cátra unu marquis Cadore, unu conflictu deplorabilu adapa Poloni'a cu sänge; sa se mai continue acéla? Unu conflictu esista între Dani'a și Germani'a, sa stea cabinetele indiferente fatia cu elu? În principatele dela Dunare sa domine înca anarchi'a? Sa stea Itali'a și Austri'a totu cá inimice priveghinduse un'a pre cealalta? Sa mai dureze ocupatiunea francesá în Rom'a? Staturile sa mai continue de a se totu inarmá?!

Intraceea mai tote diuarele mari ni se presentéza cu articlii și estrase atingátore de brosiur'a esita în Paris sub titulu: „Napoleonu și congressulu.“ Brosiur'a se dice ca descrie pre imperatulu Napoleonu III, cá pre monarchulu celu mai iubitoriu de linisce și de pace, carele, și acumu au cautatu, cá prin ide'a congressului sa impedece conflictele, ce s'aru pútea nasce din referințele cele anormale ale statelor din Europ'a. În casulu însă cându soveranii Europei nu aru vrea sa intieléga acést'a voce binefacátore, atunci resboiulu va fi inevitabilu. Vin'a însă va fi adserisa acélor'a, cari nu au vrutu sa evite retele unui resboiu.

Brosiura pomenita termina:

„Decá puterile cele mari nu voru voi séu nu voru poté sa se intieléga, și voru face congressulu imposibilu; decá ele voru inchide séu voru dá ansa la inchiderea unicei carari cátra pace; decá ele din capriciu voru voi a sustine unu trecutú catropitu și voru purcede pre calea, carea mai curendu séu mai tardiu duce la resboiu, atunci, resboiu pentru resboiu, atunci Franci'a și imperatulu au unu interesu mare, ca resboiulu sa se întemple înainte de a se perde impresiunea, carea o au facutu cuventarea din 5 Novembre asupra popóreloru.“

Resboiu pentru resboiu — va atátu mintea câtu și politica, cá în primaver'a viitore resboiulu sa fia dechiaratu!

„Botschaffer“ respunde ca din punctu de vedere banalu nu aru dori resboiulu, inse decá Franci'a dorește, nu se va speria nimenea de elu. Crede, ca tractatele din 1815 suntu neplacute, pentru aceea se remána respectate, ear decá Franci'a vrea sa provóce de nou o coalitiune asupra-si: cu Dieu, dice „Botschaffer“ căci esperintiele dela 1813—15 nu suntu pentru noi, ci pentru Franci'a neplacute — sed tempora mutantur.

O alta idea gigantica totu din Franci'a e a lui Girardin, carele vrea, ca popórele sa se conchiame la congressu în capital'a Europei și sa prochiame pe Napoleonu de imperatulu popóreloru. Decá însă nu aru succede nici acést'a, atunci sa se revólte popórele singuratiche contra principelor loru, — cu aceste cuvinte dice M. S. ce-si termina Girardin articulu seu intitulatu „pacea lumei“.

Fiva congressu, fiva resboiu, fivoru amandóua, ne va a-

retă viitoriulu; la tota intemplantarea miscarile acestea merita si atentiunea noastră.

Nemții se afla de astadata eagagiati cu Danii, in prosceniulu lamei. Credeamu ea de astadata voru seversi o fapta mare politica, in sa deca nu ne incelamu in cursulu lucrurilor, ei si de astadata voru remane pre josu in urma cunoscutei: Roma deliberante Saguntum perit.

Despre celelalte parti ale Europei tacu acumu diuarele tacere adunea. Din candu in candu ne mai spunu despre cate o lupta castigata de Poloni contr'a Rusiloru seu din contra si atat'a e totu.

Din apropiere anca avemu despre confratii Romani de astadata pucine sciri, ca adeca camer'a loru au facutu unu proiectu de respunsu la cuventarea de tron, prin care intrunu modu curtenitoriu sucesce tote momentele insemnate ale cuventarei si mutatis mutandis, pucinu se deosetesc de celu din anulu trecut. Asceptamu cu incordare desbaterea asupr'a acestui proiectu, dar cu deosebire priimirea lui- la intemplantare sa fia sprijinitu de camera, din partea Principelui.

In dilele din urma au prezentatu ministeriulu o suma de proiecte de legi camerei, acele suntu dupa „Romanulu“ urmatoarele :

Proiectu de lege pentru organisarea unei sisteme militare in tiara. Proiectu de lege pentru deschiderea unui creditu de 7,986,000 lei pentru cumparatore de arme si munitia de resbelu. Proiectu pentru infiintarea granicieriloru in Romani'a de dincoace de Milcovu si desfiintarea celoru actuali. Proiectu pentru unu creditu de 800 mii de lei pentru infiintarea unei fonderie de tunuri cu materialulu trebuitoriu a 50 tunuri.

Proiectu de unu creditu, de 3,240,476 lei necesari la infiintarea si intretinerea pe anulu 1864, a granicieriloru de dincolo de Milcovu. Proiectu pentru infiintarea dorobantiloru in Romani'a de dincolo de Milcovu, si formarea actualiloru gendarmi, intrunu regimentu de husari si unu escadronu de gendarmi pentru orasiulu Iasi. Proiectu de lege, asupr'a regularei definitive a bugetului esercitiului 1860, pentru partea de dincolo de Milcovu. Proiectu pentru unu creditu de 69,600 lei pentru personalulu delegatiloru ce trebuie a se numi spre confectionarea roluriloru patentabiloru din tiara. Proiectu pentru sanctionarea crediteloru suplimentarie deschise diferiteloru ministere pentru esercitiulu aniloru 1862 si 63 spre intimpinarea cheltuieliloru reclamate de diferite servicie. Proiectu pentru constatarea si lamurirea dreptului de pensiune a 52 persoane. Proiectu pentru acordarea unui creditu de 492,500 lei in contulu summei alocate prin bugetulu anului viitoriu 1864 pentru carasi transportatori de sare la schelele Dunarei a 12,700,000 oca sare. Proiectu pentru concessiunea rezoului caliloru ferate de dincoace de Milcovu. Proiectu relativu la mine, miniere si cariere. Proiectu pentru infiintarea camereloru consultative de agricultura si a unui consiliu generale superioare. Proiectu de lege despre comunulu fnctiunatiloru. Proiectu de lege pentru neviolabilitatea domiciliului. Proiectu pentru asigurarea libertatii personale.

Nr. 66—2

Concursu.

Statiunea de inveliatoriu din Almasiulu mare, care este impreunata cu unu salariu de 100 f. v. a., quartiru si lemne — se afla vacanta; cei ce voiescu a ocupa acesta statiune sa se infatiseze seu adreseze la subscrisulu cu documintele cuviincioase pana'n 10 Dec. a. v. 1863.

Secarambu in 17 Novembre 1863.

Sabinu PISO,

Protopopulu Tractului Gioajului II.

Nr. 68—1

EDICTU.

Prin care Savu Morariu din Salisce, Tienutulu Sibiului, de tempu mai indelungatu au parasitu pre soci'a sea legiuita Ann'a Bucur Hertia din Salisce, fara de a se sci loculu si modulu petrecerei lui, se indetoreza, ca in restempu de unu anu dela datulu de fatia, cu atat'a mai vertosu sa se infatiseze innaintea scaunulu protopopeseu subscrisu, cu catu la din potriua, si fara de elu, se voru hotari cele de S. S. Canone bisericesci prescise.

Sabiu in 22 Novembre 1863.

Forulu protop. gr. res. alu Tract. Sibiului I.

Ioannu Hanni'a m. p.

Protopopu.

Nr. 69—1

Edictu.

Ioann Popa din Comun'a Cornatielu, carele de mai multu timpu au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sa sotia Mari'a lui Petru Danciu totu de acolo, si nu se scie loculu aflarei lui, de ore ce sotia lui au pornitu procesu de despartenie asupra-i, se provoca prin acest'a, in terminu de unu anu, si o di, dela datulu de josu, a-se presenta innaintea snbserisului scaunu Protopopescu, cu atat'a mai siguru, caci la din contra, si in absentia lui, se va decide procesulu de susu, in sensulu SS. Canone ale bisericeii nostre greco-orientale.

Dela scaunulu Protopopescu greco-orientalu alu Tractului II-lea alu Sibiului.

Sabiu in 30 Novembre. 1863.

Ioannu Pannovicium. p.

Protopopu.

Adeverintia si rogare.

Dela balulu, ce s'a datu la Sabiu in 10 Octobre a. c. in favorea fondului juristiloru au remasu venitu curatu si s'au predatu presiediatelului subscrisulu comitetu 100 f. 56 xr., — ceace prin acest'a se adeverece.

Comitetulu folosece oca siunea data, pentru de a apela de nou la simtiulu filantropicu alu on. publicu, si cu deosebire a roga pre aceia, cari au si adunatu cate ceva spre acestu scopu (precumu d. e. audimu de o colecta facuta in Reghinu in primaver'a trecuta si concrediuta spre administrare P. Prot. gr. cat. Crisianu de acolo), a grabi catu se pose cu administratiunea summuliteloru striuse; caci ajutoarele suntu de totu suptiri, ear numerulu concurintiloru — spre bucuria nostra si a natiunei intregi — crece pe di ce merge.

Sabiu in 25 Novembre 1863.

Comitetulu pentru ajutorirea juristiloru.

Multiamita publica.

Prin P. On. D. Vicariu gr. cat. din Fagarasiu N. Maniu s'au tramisu la fondulu juristiloru summa de 13 fl. 67 1/2 xr. v. a., si anume:

Din parochia Fagarasiului Parochulu 2 f. Capelanulu 30 xr. Cass'a bisericeii 77 xr. Cas'a dte femeiloru 30 1/2 xr. dd. dela fetiele bisericeii 70 xr. Parochulu din Coman'a de josu 1 f. Biserica din Vaidarece 1 f. Parochulu din Vaidarece 50 xr. Biserica din Siebesiu 80 xr. Parochulu din Ludsiuru 50 xr. Par. din Hurezu 30 xr. Par. din Siercaia 1 f. Par. din Dridif 1 f., dela biserica 50 xr. — 1 f. 50 xr. Par. din Porumbaculu de susu 1 f. Parochulu din Easiu 1 f. Biserica din Ileni 1 f. — pentru cari atatu P. On. Domnu Vicariu, catu si celoralalti nobili contribuitori prin acest'a se aduce multiamita publica.

Comitetulu pentru ajutorirea juristiloru.

Preturile de piatia

din Sabiu, Vineri in 28 Nov. 6 Dec. 1863.

	fl.	xr.
Grăulu de frunte, galé'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de cода „	3	20
Secar'a galé'a nemtiésca (Metzen) *)	2	7
„ de midilocu „	2	—
„ „ cода „	1	93
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen)*)	1	40
„ „ midilocu „	1	33
„ „ cода „	1	27
Cucuruзуlu galé'a nemtiésca (Metzen) *)	2	—

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vien'a in 27 Nov. | 9 Dec. 1863.

Metalicele 5%	74 35	Actiile de creditu	186 30.
Imprumutulu nat. 5%	81. 10	Argintulu	117. 25
Actiile de banca	790	Galbinulu	5. 70